

Kansainvälinen vertailuanalyysi (benchmarking) julkisen hallinnon yhteisistä tiedon laatukehikoista

Yhteenveto joulukuu 2020

Tiedon laatukehikko, TiHA TP3

Vertailuanalyysin lähtökohta ja eteneminen

- Työ rajattiin koskemaan vain koko julkisen hallinnon yhteisiä tiedon laatukehikoita.
- Kiinnostavia maita valittiin eri lähteistä saatujen tietojen perusteella (dia 3).
- Näistä pisimmälle edenneiden maiden kanssa järjestettiin verkkokokouksia: Kanada, Uusi-Seelanti ja Norja.
- Alakohtaisia malleja, kuten terveys, paikkatieto tai yhteiskunnallinen tutkimus, ei tarkasteltu, mutta niitä voitaisiin hyödyntää esimerkiksi mittareiden kehittämisessä.

Tarkastelussa mukana olleita maita

Country	Data quality framework situation for public sector	Open Data ranking 2020	Digital Competitiveness ranking 2020	Traditional register based data infrastructure
Australia	Ei tiedossa	43	15	Ei tai ei tiedossa
Kanada	Kehitteillä	15	12	Ei tai ei tiedossa
Tanska	Ei tiedossa	4	3	Kyllä
Viro	Pilotoitu, ei tiedossa	24	21	Ei tai ei tiedossa
Suomi	Suunnitteilla	3	10	Kyllä
Uusi-Seelanti	Kehitteillä, osin käytössä	25	22	Ei tai ei tiedossa
Norja	Laatukriteerien osalta käytössä, suunnitelmia laajemmalle kehikolle	8	9	Kyllä
Ruotsi	Ei tiedossa	5	4	Kyllä
Sveitsi	Suunnitteilla	28	6	Ei tai ei tiedossa
Iso-Britannia	Ei tiedossa	64	13	Ei tai ei tiedossa

- **Lähteet:**

- [Open Data Inventory: Open Data ranking 2020](#)
- [IMD World Competitiveness Center: Digital Competitiveness ranking 2020](#)

Luonnehdintaa maiden eroista ja yhtäläisyyksistä

- Kansalliset julkisen tiedon avaruudet eroavat merkittävästi:
  - Paikallishallinnoilla on erilaisia vastuita eri maissa.
  - Lainsäädäntö eroaa eri maissa merkittävästi.
- Tiedon laatukehikot ja niiden sisältö käsitetään eri tavoin.
- Tiedon hallinta ja mahdollinen tietovastaavan rooli yhdistetään eri tavoin tiedon laadun hallintaan eri maissa.
- Tiedon laadun ja erityisesti laatukriteerien taustamalleina käytetään samoja lähteitä.

Mitä vertailuanalyysi antoi tiedon laatukriteerien kehittämisen osalta?

- Julkishallinnon yhteiset tiedon laatukriteerit ovat luotavissa.
- ISO 25012 on taustalla ja tilastovetoisissa kehikoissa osittain tilastojen käytännesääntöjen kautta. Paikoitellen on laajennuksia omiin tarpeisiin, esimerkkinä erityisesti Viro.
- Haasteina on mm. riittävän geneerisen tason saavuttaminen ja kansallisten kriteereiden yhteys alakohtaisiin kriteereihin.
- Tiedon laadukkuuden tarve riippuu käyttötarkoituksesta. Tämä on hyvä ymmärtää.

Tiedon laatukriteereitä ja ulottuvuuksia eri maissa

- Laatukriteerien sisällöt poikkeavat jossain määrin maiden välillä samoista termistä huolimatta.

Country	Data quality criteria
Canada	accessibility and clarity, accuracy and reliability, coherence and comparability, interpretability, relevance, timeliness and punctuality
Norway	accuracy, completeness (broad), currentness, compliance, availability, relevance
New Zealand	accessibility, accuracy, consistency and coherence, interpretability, relevance, timeliness
Estonia	accuracy, completeness, consistency, credibility, up-to-dateness, compliance, confidentiality, once-only, non-redundancy
ISO 25012	accuracy, completeness, consistency, credibility, currentness, accessibility, compliance, confidentiality, efficiency, precision, traceability, understandability, availability, portability, recoverability

Tiedon laatukriteerien erilaisia etenemismalleja

- Useimmissa maissa ei selkeätä yhteistä lopputuotosta laatukuvauksille.
- Norja panostaa julkaisemalla laatukuvaukset osana kansallisen datakatalogin kuvauksia.
- Uusi-Seelanti pyrkii tuomaan tiedon laatukriteerit käyttöön osana laajempaa datan hallinnan ja tietojohdamisen tulokulmaa ja myös koko julkisen hallinnon dataekosysteemin tasolla.
- Kanadassa haetaan laajaa hyväksyntää kansallisten laatukriteerien laadinnalle. Siellä on 160 organisaatiota mukana tiedon laatukriteerien määrittelyssä.
- Viro on pilotoinut merkittävillä isoilla aineistoilla, mutta tämän jälkeinen kehitys ei tiedossa.
- Yksi mahdollinen etenemispolku Suomessa voisi olla ottaa käyttöön tiedon laatukriteerien sanalliset kuvaukset ennen varsinaisten mittareiden luomista, kuten Norja on tehnyt.

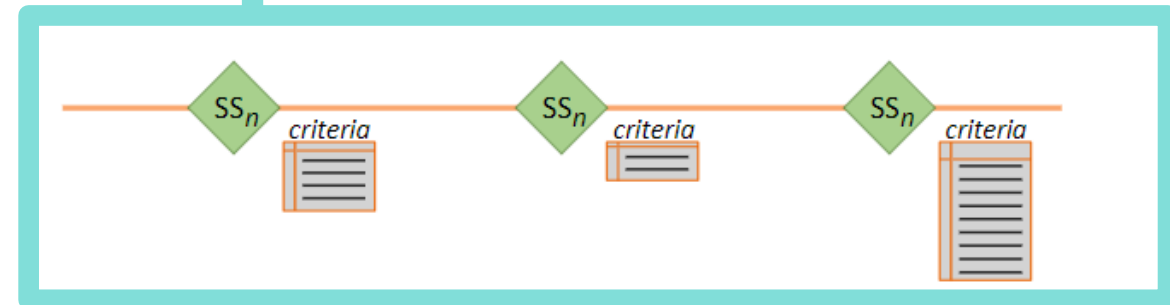
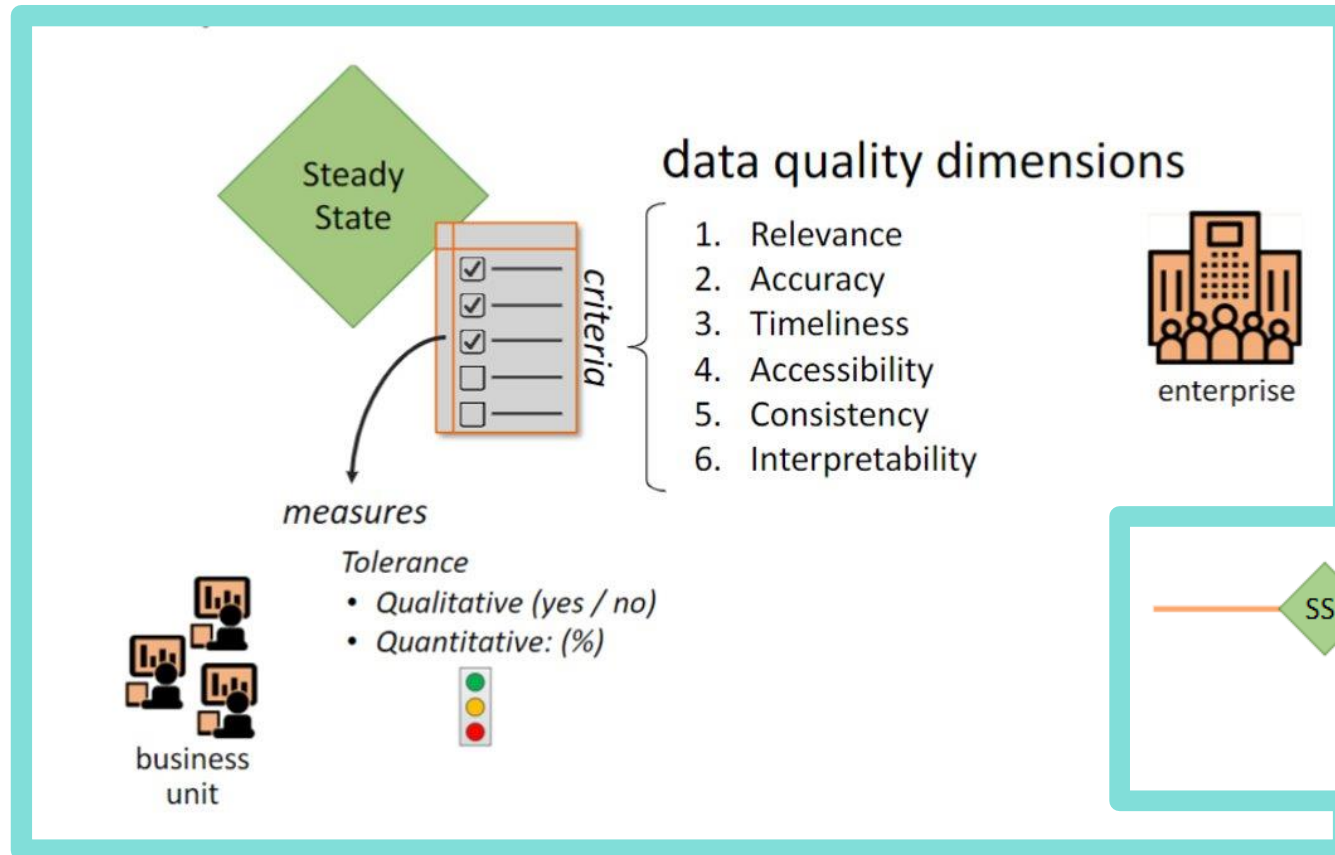
Johtopäätökset

- Kannattaa hyödyntää suoraan ISO 25012 ja soveltaa sitä omiin tarpeisiin. ISO antaa ylätason rakennetta ja yhteentoimivuutta toimialarajojen yli.
- Maailmalla on erilaisia kehitteillä olevia koko julkisen hallinnon yhteisiä tiedon laatukehikon ajatuksia. Ne kohdentuvat eri asioihin ja niillä on erilaisia päämääriä.
- Anti tämän kansainvälisen vertaisarvioinnin keskusteluista on riittävä yleisen kuvan muodostumiseen. Jatkossa voidaan jatkaa yksittäisiä keskusteluja tarpeen mukaan.
- Selvitettävä, onko tarvetta katsoa erikseen tietoaaineistojen laadun kuvauksia kansallisissa datakatalogeissa eli pääosin avointa tietoa.

Erilaisia tulokulmia maailmalta

Laatukriteeristön hyödyntäminen tiedon virrassa, Uusi-Seelanti

Laatukriteerien käyttö tietovirrassa - mahdollisuuksia

- Eri laatukriteereitä voi soveltaa tietovirran eri vaiheissa.
- Mittarit voivat ohjata myös tietovirtoja.
- Osahankkeessa pohdittavaksi:
  - Olisiko rajapinnoilla jaettavalla datalla tietyt yhteiset laatukriteerit?
  - Tuoko avoin data tähän jotain uutta ulottuvuutta?
  - Voisiko meillä käyttää eri laatukriteereitä eri tyyppisissä tietovarannoissa?

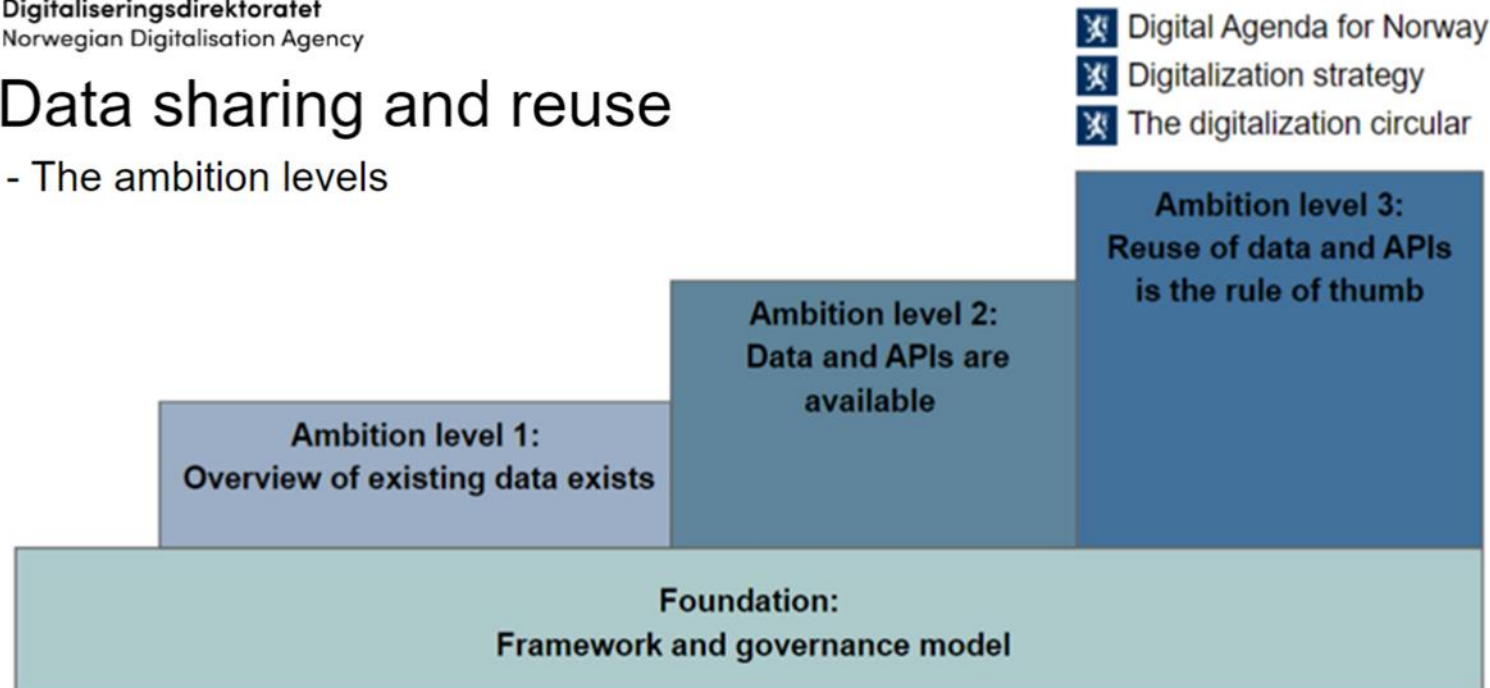
Norjan tiedon jakamisen ja uudelleenkäytön portaat

- Norja on tällä hetkellä tasolla 1:
  - Datakatalogi on käytössä ja se sisältää sekä rajoitetusti että avoimena datana tarjolla olevia aineistoja..
  - Laatuksiteerit koskevat datakatalogin tietoaineistoja.
  - Arkkitehtuurityö on käytännönläheistä ja käytännön toimenpiteet kohdistetaan tason mukaisesti.

Digitaliseringsdirektoratet
Norwegian Digitalisation Agency

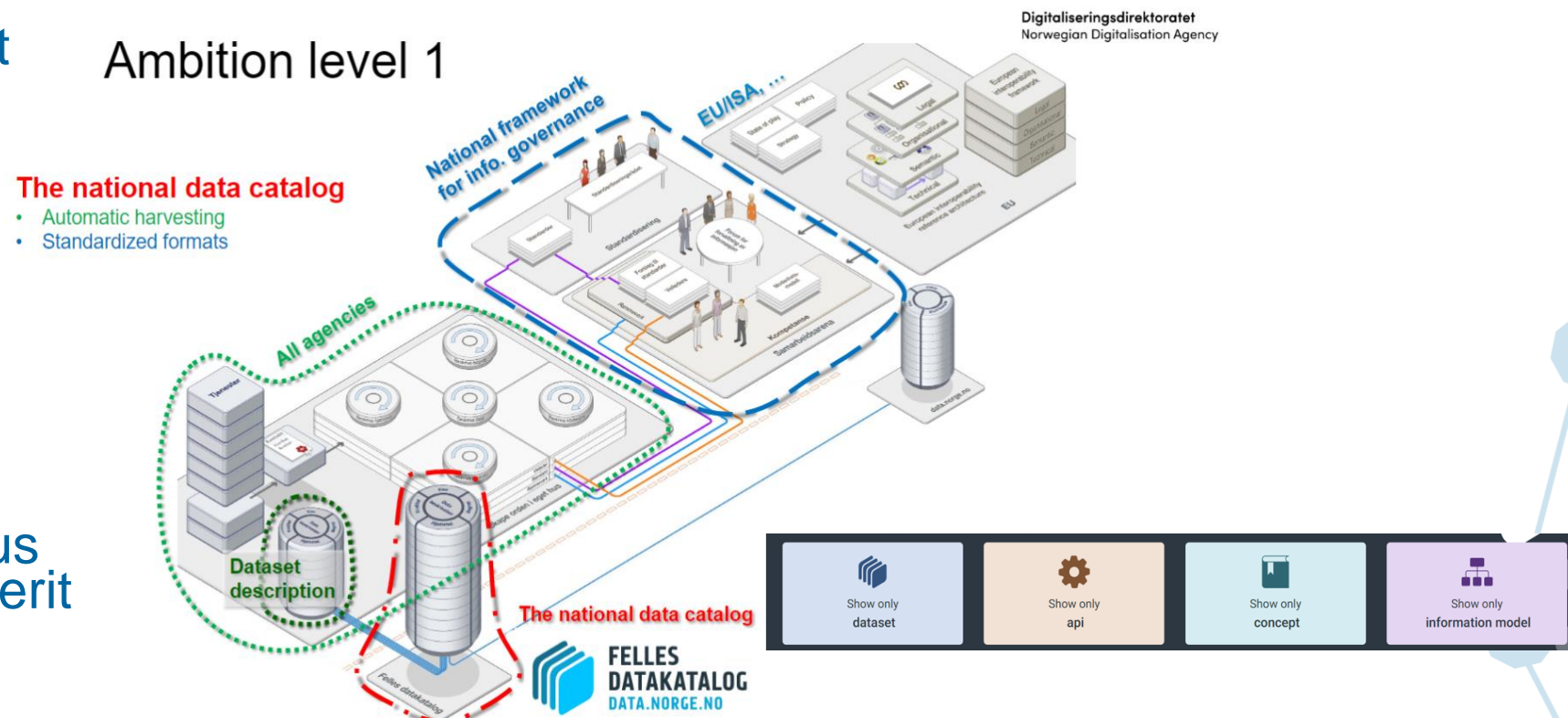
Data sharing and reuse

- The ambition levels

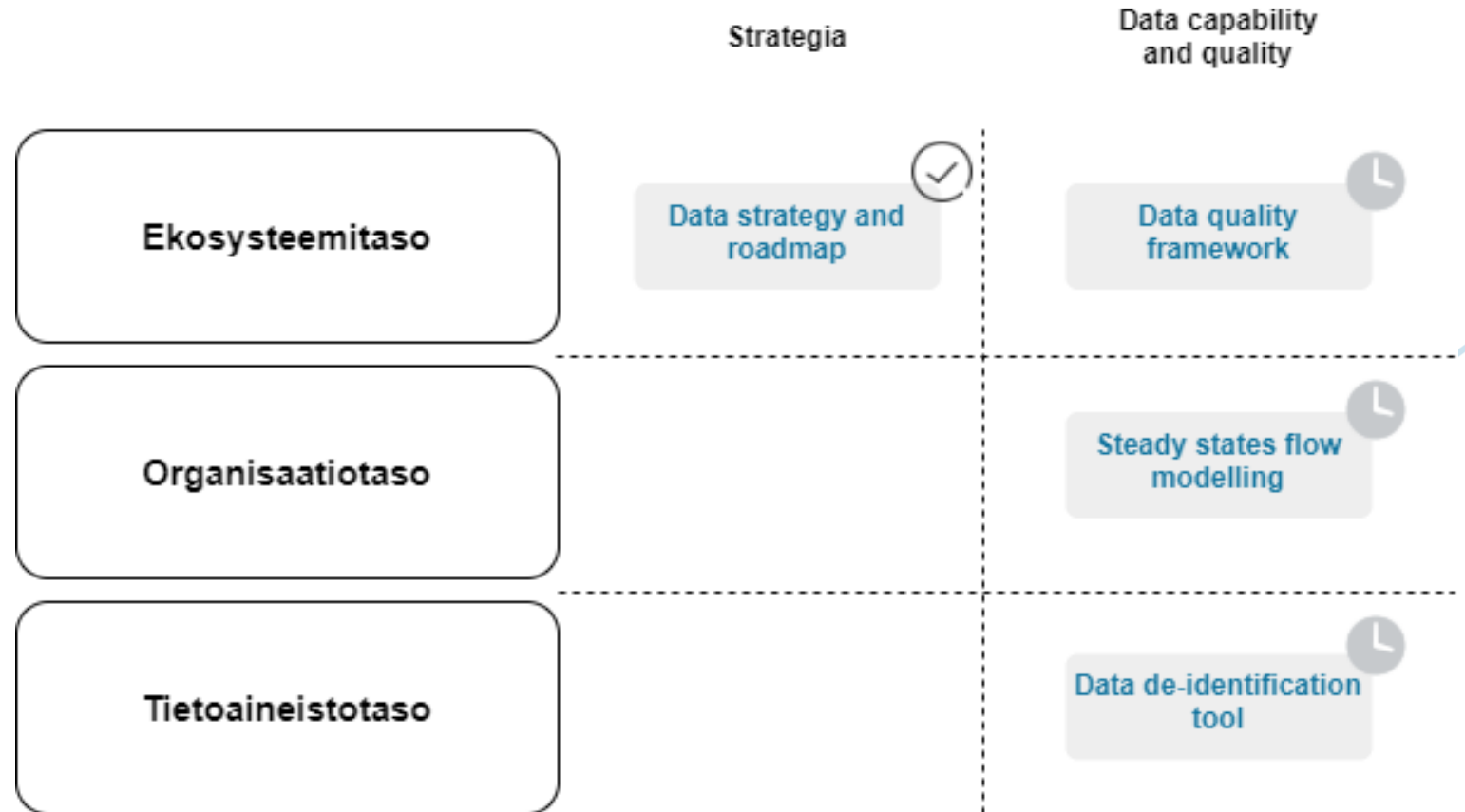
Norjan laatukriteerit kohdentuvat datakatalogin datasettien kuvaukseen

- Julkishallinnon tietovarannot ovat mukana ainakin teoriassa
- Datakatalogi sisältää sekä rajoitetusti että avoimena datana tarjolla olevien aineistojen kuvauksia.
- Datasettien kuvaus sisältää laatukriteerit

Näkymä Uuden Seelannin Data stewardship -hallintamalliin

- Toiminto on sijoitettu Tilastoviraston sisään.

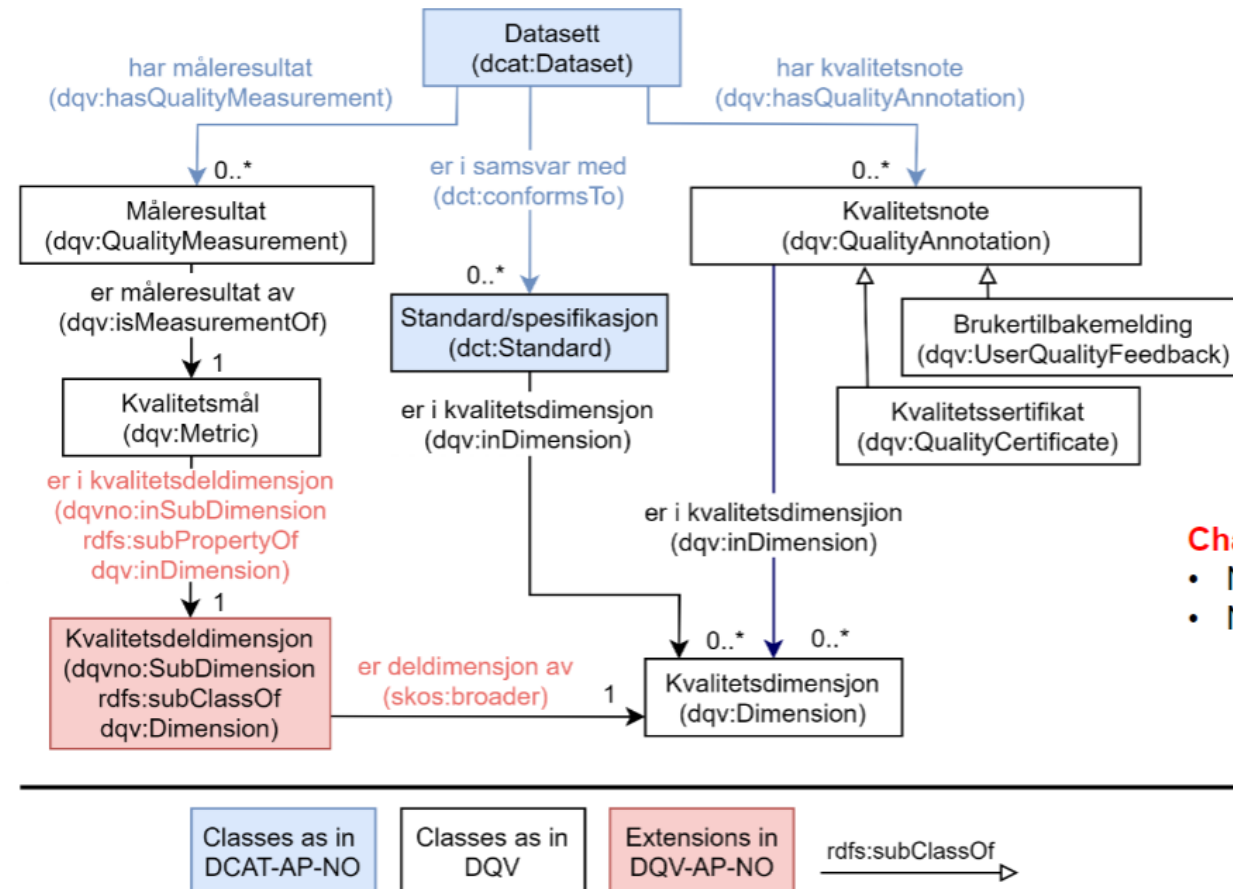
Kanadan esimerkki tiedon hyödyntämisen käytännön työkaluista

- Tiedon laadun työkalut sisältävät käytännönläheisiä tiedon laadun varmistuksen käytänteitä sekä tarkistuslistat, joiden avulla tiedon tuottajat ja tiedon käyttäjät voivat arvioida saman tietoaineiston laatua omista näkökulmistaan.
  - Tiedon tuottajan laadun itsearvioinnin tarkistuslista
  - Tiedon käyttäjän laadun arvioinnin tarkistuslista
- Kanada kokeili tietoaineistojen käyttäjän antamaa tähtiluokitusta työkaluna. Tämä ei toiminut, koska käyttäjät arvostavat eri asioita tietoaineistoissa.

Norjan esimerkki laadun kuvauksesta DCAT ja DQV standardeilla

- Norjan mielestä DCAT ei riitä kuvaamaan tietoaineiston laatua. Norja hyödyntää lisäksi DQV:tä ja omia laajennoksiaan.

DCAT-AP-NO + DQV-AP-NO

Challenges:

- Need an AP of DQV
- Need to extend DQV with
  - `dqvno:SubDimension`

Lähteitä

- Keskustelut:
  - [Uuden-Seelannin NDS toimisto ja Uuden-Seelannin tilastovirasto](#)
  - [Norjan Digivirasto](#)
  - [Kanadan tilastovirasto](#)
- [Muu materiaali:](#)
  - [Tepandi, J. et al. \(2017\). The Data Quality Framework for the Estonian Public Sector and Its Evaluation.](#)
  - [Yang, J.J. et al. \(2020\) Data quality in an e-Government perspective.](#)
  - [Kevin, J. Sweeney, 2020. An operational Data Governance Framework for New Zealand Government \(pdf\).](#)
  - [Kevin, J. Sweeney, 2018. A Steady States Data Flow Model to Support Administrative Data Sourcing \(mp4 video\).](#)